

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України
№

СЕД АСКОД - Міністерство оборони України
№ документа: Н(нрд.)-1528-220/20
Дата реєстрації: 29.08.2025 10:14
Сертифікат: 3F1FC22062171FDF040000002DBF00004DA70200
Дійсний з: 17.03.2025 00:00:00
Дійсний до: 16.03.2027 23:59:59
Підписувач: Самофалов Дмитро Олександрович
Мітка часу: 17.10.2025 18:22:34

Зміни

до Типового стандарту підготовки з домедичної допомоги та
Типового стандарту підготовки з домедичної допомоги розширеної
базового рівня

1. У Типовому стандарті підготовки з домедичної допомоги:

1) пункт 2 розділу I викласти в такій редакції:

“2. У цьому Стандарті терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, наказі Міністерства оборони України від 29 червня 2024 року № 436 “Про затвердження Обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги, які надаються під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням” та інших законодавчих, нормативно-правових актах.”;

2) в абзаці другому підпункту 1.2 пункту 1 розділу IV слова “тактична медицина” замінити словами “тактична догоспітальна допомога в умовах бойових дій”;

3) у заголовку, пункті 1 розділу I, розділі II, пунктах 12, 13 розділу V слова “домедична допомога” в усіх відмінках замінити словами “тактична догоспітальна допомога базового рівня” у відповідних відмінках;

4) у пункті 4 розділу I, пункті 1 розділу III, розділі IV, пункті 1 розділу V слова “домедична” в усіх відмінках замінити словами “тактична догоспітальна” у відповідних відмінках.

2. У Типовому стандарті підготовки з домедичної допомоги розширеної базового рівня:

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 3F1FC22062171FDF040000000EDC0000421D0300
Підписувач Шмигаль Денис Анатолійович
Дійсний з 18.07.2025 0:00:00 по 17.07.2027 23:59:59

Міністерство оборони України

710/нм від 22.10.2025 09:41

1) у розділі I:

пункт 1 після слів “(далі – Стандарт)” доповнити словом “стандартизує”;

пункт 2 викласти в такій редакції:

“2. У цьому Стандарті терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, наказі Міністерства оборони України від 29 червня 2024 року № 436 “Про затвердження Обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги, які надаються під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням” та інших законодавчих, нормативно-правових актах.”;

2) у заголовку, пункті 1 розділу I, розділі II, пунктах 3, 10 розділу IV, пунктах 13, 14 розділу V слова “домедичної допомоги розширеної базового рівня” в усіх відмінках замінити словами “тактичної догоспітальної допомоги середнього рівня” у відповідних відмінках;

3) у пункті 4 розділу I, пункті 1 розділу III, пунктах 1, 11 розділу IV, пункті 1 розділі V слова “домедична” в усіх відмінках замінити словами “тактична догоспітальна” у відповідних відмінках.

Тимчасово виконуючий обов’язки
директора Департаменту охорони здоров’я
Міністерства оборони України
майор медичної служби

Дмитро САМОФАЛОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

№

СЕД АСКОД - Міністерство оборони України
№ документа: Н(нрд.)-1528-220/20
Дата реєстрації: 29.08.2025 10:14
Сертифікат: 3F1FC22062171FDF040000002DBF00004DA70200
Дійсний з: 17.03.2025 00:00:00
Дійсний до: 16.03.2027 23:59:59
Підписувач: Самофалов Дмитро Олександрович
Мітка часу: 17.10.2025 18:22:34

Типовий стандарт підготовки з тактичної догоспітальної допомоги підвищеного рівня

I. Загальні положення

1. Типовий стандарт підготовки з тактичної догоспітальної допомоги підвищеного рівня (далі – Стандарт) стандартизує проведення занять, основні завдання та умови їх виконання під час здійснення підготовки військовослужбовців.

2. У цьому Стандарті терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, наказі Міністерства оборони України від 29 червня 2024 року № 436 “Про затвердження Обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги, які надаються під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням” та інших законодавчих, нормативно-правових актах.

3. Цей Стандарт поширюється на військові підрозділи Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, розвідувального органу Міністерства оборони України, що проводять підготовку.

4. Цей Стандарт повинен використовуватись під час проведення підготовки рядового та сержантського складу, лише за програмами, що передбачають інші рівні підготовки з тактичної догоспітальної допомоги.

II. Особливості проведення занять

1. Теми занять мають відповідати завданням та викладатися в порядку, визначеному цим Стандартом, безперервно в межах одного навчального дня та блоками тривалістю не менше восьми навчальних годин. Заняття проводяться у вигляді лекцій, практичних відпрацювань та симуляційних занять під керівництвом інструкторів.

2. Лекційні заняття з тактичної догоспітальної допомоги проводяться словесно-наочним методом та повинні в обов'язковому порядку супроводжуватись показом фото- і відеоматеріалів, слайдів, плакатів, схем з детальним обговоренням епізодів та варіантів, а також детальним обговоренням навчальних питань до повного їх засвоєння у складі навчальної групи (підрозділу). Лекційні заняття проводяться в обладнаних навчальних класах, захищених від несприятливих умов навколишнього середовища. Співвідношення кількості інструкторів до кількості курсантів під час проведення лекційних занять має становити не більше 30 курсантів на 1 інструктора.

3. Практичні заняття проводяться наочно-практичним методом у складі малих навчальних груп в обладнаних місцях з достатньою кількістю вільного простору та захистом від несприятливого впливу навколишнього середовища (навчальна кімната, намет, спортивний зал тощо). Співвідношення кількості інструкторів до кількості курсантів під час проведення практичних занять має становити не більше 6 курсантів на 1 інструктора.

4. Симуляційні заняття проводяться на різних ділянках місцевості (лісиста зона, зруйновані будівлі, фортифікаційні споруди тощо). У ході проведення симуляційного заняття для наближення навчання до реальних бойових умов необхідно використовувати засоби імітації (холості набої, вибухові пакети, дими, портативні акустичні системи, генератори диму тощо), військовий транспорт, набори для імітації поранень, грим, імітацію крові тощо. Додаткові симуляційні заняття для удосконалення практичних навичок та підтримання рівня теоретичних знань проводяться у складі комплексних тактичних занять. Співвідношення кількості інструкторів до кількості курсантів під час проведення симуляційних занять має становити не більше 6 курсантів на 1 інструктора.

5. До проведення занять залучаються інструктори з тактичної медицини, які мають рівень професійної кваліфікації інструктора не нижче базового,

сертифікат інструктора за напрямом тактичної догоспітальної допомоги відповідного рівня (та сертифікат бойового медика взводу), що відповідає вимогам керівних документів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України або професійному стандарту, внесеному до Реєстру кваліфікацій.

6. До особового складу доводяться загальні правила:

надання допомоги постраждалим в умовах бойових дій;
 надання допомоги постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем);
 надання допомоги постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах);
 зупинки критичних кровотеч;
 відновлення прохідності дихальних шляхів;
 допомоги при травмах грудної клітки та напруженому пневмотораксі;
 допомоги при розвитку шоку, у тому числі інфузійна терапія;
 визначення доцільності, проведення переміщення та конверсії раніше накладених турнікетів;
 запобігання гіпотермії;
 допомоги при травмах голови та очей;
 використання знеболювальних, антимікробних та деяких інших лікарських засобів;
 допомоги при термічних травмах, переломах, відкритих пораненнях черевної порожнини, наявності в ранах сторонніх тіл, ампутаціях;
 повторної оцінки (переоцінки) стану постраждалого;
 проведення апаратного моніторингу життєвих показників, надання допомоги постраждалим у сприятливому середовищі (етап Евакуація): правила комунікації та ведення первинної документації щодо наданої допомоги, переміщення постраждалих та підготовка до евакуації, дотримання універсальних послідовних заходів під час здійснення надання тактичної догоспітальної допомоги дорослим при деяких невідкладних станах, визначення необхідності, умов та особливостей проведення серцево-легеневої реанімації в польових умовах, а також розпізнавання та надання допомоги постраждалим від уражень хімічною зброєю.

7. Під час проведення вступної частини заняття керівник заняття (інструктор) повинен:

висвітлити зміст теми і основних навчальних питань заняття;
 зосередити увагу курсантів на навчальній меті заняття – тобто, на знаннях (уміннях, навичках), які вони повинні здобути в результаті проведення заняття;
 визначити актуальність теми заняття – тобто для чого знання (вміння, навички) будуть необхідні військовослужбовцям у подальшому виконанні ними службових обов'язків, завдань за призначенням тощо;

встановити порядок і правила проведення заняття; довести до відома (нагадати) заходи безпеки.

8. Під час проведення основної частини заняття керівник (інструктор) подає навчальний матеріал, визначений програмою підготовки з тактичної догоспітальної допомоги підвищеного рівня із використанням інформативно-доказового й пояснювально-ілюстративного методів.

Під час викладання навчального матеріалу необхідно активно використовувати технічні засоби навчання для активізації уваги курсантів. На занятті можна показати короткий відеофрагмент, комп'ютерну анімацію тривалістю 3–5 хв для кращого сприйняття та розуміння навчального матеріалу. Також можливе використання інтерактивних методів вивчення матеріалу шляхом використання комп'ютерної техніки та навчально-інформаційних застосунків для смартфонів.

9. Під час проведення заключної частини заняття керівник (інструктор):
дає відповідь на запитання курсантів;
нагадує тему та мету заняття;
підбиває підсумок заняття, оцінюючи засвоєння навчального матеріалу.

10. На заняттях повинні підтримуватися дисципліна та контроль за дотриманням встановлених правил і заходів безпеки, відповідно до методів проведення заняття.

Обов'язковим під час дії режиму воєнного стану є урахування умов обстановки та ситуації, що склалася, ризиків та загроз, відпрацювання алгоритму дій військовослужбовців під час різних видів небезпеки.

11. За підсумком курсу, як потенційні кандидати для проходження курсів підвищення кваліфікації за медичним напрямом, виокремлюються найбільш успішні військовослужбовці.

III. Основні завдання

1. Основи надання допомоги постраждалим в умовах бойових дій

Завдання	1	Знати основи надання допомоги постраждалим в умовах бойових дій
1	2	3
Підзавдання	1.1	Знати визначення тактичної догоспітальної допомоги в умовах бойових дій
	1.2	Знати основні причини смертей в умовах бойових дій

1	2	3
Підзавдання	1.3	Знати різницю між етапами надання допомоги
	1.4	Знати правила застосування засобів аптечки медичної загальновійськової індивідуальної (АМЗІ)
	1.5	Знати правила застосування засобів сумки/наплічника медичної стрільця-санітара (СМСС) та їм відповідних
	1.6	Знати правила застосування засобів наплічника медичного бойового медика (НМБМ) та їм відповідних
	1.7	Знати правила підтримання в належному стані та поповнення витратного медичного майна
	1.8	Знати обсяги надання тактичної догоспітальної допомоги, яка надається військовослужбовцями із відповідними рівнями підготовки

2. Надання допомоги постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем)

Завдання	2	Вміти надавати допомогу постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем)
1	2	3
Підзавдання	2.1	Знати основний план дій та правила безпеки під час роботи на етапі Допомоги під вогнем
	2.2	Знати, як переміщуватись у несприятливому для надання допомоги середовищі, використовувати укриття та прикриття
	2.3	Знати особливості комунікації на етапі Допомоги під вогнем
	2.4	Вміти комунікувати з постраждалим та скеровувати його в укриття
	2.5	Знати ознаки масивної кровотечі

1	2	3
Підзавдання	2.6	Знати правила використання засобу для зупинки кровотечі механічного вороткового типу турнікета (далі – турнікет) на етапі Допомоги під вогнем
	2.7	Вміти зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета в рамках самопомоги на етапі Допомоги під вогнем
	2.8	Вміти зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета в рамках взаємодопомоги на етапі Допомоги під вогнем
	2.9	Вміти перевести постраждалого без свідомості в положення на боці

3. Здійснення переміщення постраждалого в укриття

Завдання	3	Вміти здійснювати переміщення постраждалого в укриття
1	2	3
Підзавдання	3.1	Знати методи швидкого та ефективного переміщення постраждалого в укриття самостійно чи в складі групи
	3.2	Вміти застосовувати техніки переміщення постраждалого самостійно без використання додаткового обладнання
	3.3	Вміти застосовувати техніки переміщення (перетягування чи перенесення) постраждалого в групі без використання додаткового обладнання
	3.4	Знати основні принципи вилучення постраждалих з транспортного засобу (бойової машини, автомобіля тощо)

4. Надання допомоги постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	4	Вміти надавати допомогу постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)
1	2	3
Підзавдання	4.1	Знати основні правила безпеки та охорони території під час роботи на етапі Допомоги в польових умовах

1	2	3
Підзавдання	4.2	Вміти проводити первинну оцінку стану свідомості постраждалого
	4.3	Знати особливості роззброєння постраждалого та вилучення засобів зв'язку
	4.4	Знати правила комунікації з постраждалим на етапі Допомоги в польових умовах
	4.5	Знати правила безпеки під час контакту з біологічними рідинами
	4.6	Знати послідовність проведення огляду за алгоритмом MARCH PAWS
	4.7	Вміти здійснювати огляд постраждалого за алгоритмом MARCH PAWS

5. Надання допомоги постраждалим у випадку масивної зовнішньої кровотечі в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	5	Вміти надавати допомогу постраждалим у випадку масивної зовнішньої кровотечі на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	5.1	Знати алгоритм огляду постраждалого для виявлення масивних кровотеч
	5.2	Вміти оцінювати та виявляти масивні кровотечі у постраждалого
	5.3	Знати правила та методи зупинки кровотеч на етапі Допомоги в польових умовах
	5.4	Вміти зупиняти кровотечі за допомогою прямого тиску на рану
	5.5	Вміти зупиняти кровотечі за допомогою непрямого тиску
	5.6	Знати алгоритм роботи з турнікетом на етапі Допомоги в польових умовах
	5.7	Вміти оглядати поранення та зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета на етапі Допомоги в польових умовах
	5.8.	Вміти оцінювати ефективність накладеного турнікета

1	2	3
Підзавдання	5.9	Вміти накладати другий турнікет, якщо кровотеча не припиняється
	5.10	Знати особливості використання гемостатичного бинта
	5.11	Вміти зупиняти кровотечу за допомогою тампонування рани
	5.12	Вміти виконувати тампонування рани ін'єкційним кровоспинним аплікатором
	5.13	Знати правила накладання тиснучої пов'язки
	5.14	Вміти використовувати бандаж з компресійним елементом
	5.15	Вміти використовувати еластичні бинти для накладання тиснучої пов'язки
	5.16	Вміти використовувати пристрій для затискання рани
	5.17	Знати правила зупинки масивних кровотеч у вузлових ділянках
	5.18	Вміти зупиняти вузлові кровотечі за допомогою вузлового турнікета
	5.19	Вміти фіксувати тампонування поранень у вузлових ділянках імпровізованим тиснучим елементом

6. Забезпечення прохідності дихальних шляхів в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	6	Вміти забезпечувати прохідність дихальних шляхів на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	6.1	Знати принципи забезпечення прохідності дихальних шляхів у постраждалих у свідомості
	6.2	Вміти проводити перевірку наявності та ефективності дихання за методикою “чую-бачу-відчуваю”
	6.3	Вміти оцінювати прохідність дихальних шляхів у постраждалих в свідомості
	6.4	Знати принципи забезпечення прохідності дихальних шляхів у постраждалих без свідомості

1	2	3
Підзавдання	6.5	Знати ознаки, які вказують на тупу (закриту) травму хребта
	6.6	Знати правила поводження з постраждалими з підозрою на травму хребта
	6.7	Вміти забезпечувати іммобілізацію шийного відділу хребта мануальними методами
	6.8	Вміти проводити огляд дихальних шляхів у постраждалих без свідомості
	6.9	Вміти видаляти предмети, що спричиняють обструкцію, та забезпечувати прохідність дихальних шляхів у постраждалих без свідомості
	6.10	Вміти проводити санацію верхніх дихальних шляхів за допомогою ручного портативного аспілятора та імпровізованих пристроїв
	6.11	Вміти виконувати маневр виведення нижньої щелепи
	6.12	Вміти забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів у постраждалих без свідомості методом переміщення в стабільне бокове положення
	6.13	Знати ознаки, які вказують на тупу (закриту) травму хребта
	6.14	Знати правила поводження з постраждалими з підозрою на травму хребта
	6.15	Вміти оцінювати наявність інгалаційних ушкоджень дихальних шляхів
	6.16	Вміти забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів методом крікотиреотомії (пункційної та хірургічної)
	6.17	Вміти проводити штучну вентиляцію легень дихальним мішком з маскою
	6.18	Вміти визначати рівень SpO_2 за допомогою пульсоксиметра
	6.19	Вміти визначати рівень $EtCO_2$ за допомогою капнометра, капнографа

1	2	3
	6.20	Вміти проводити кисневу терапію
	6.21	Вміти оцінювати наявність інгалаційних ушкоджень дихальних шляхів

7. Проведення оцінки/підтримки дихання в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	7	Вміти проводити оцінку/підтримку дихання на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	7.1	Знати ознаки нормального дихання та порушеного дихання як прояву дихальної недостатності
	7.2	Вміти розпізнавати порушення дихання як прояв дихальної недостатності
	7.3	Знати ознаки пневмоторакса
	7.4	Знати порядок огляду грудної клітки
	7.5	Вміти проводити огляд передньої, задньої та бокових поверхонь грудної клітки
	7.6	Знати алгоритм надання допомоги постраждалому при пневмотораксі та проникаючих травмах грудної клітки
	7.7	Вміти герметично закривати всі відкриті та/або всмоктуючі повітря рани грудної клітки за допомогою оклюзійних наліпок
	7.8	Вміти застосовувати техніку розгерметизації, тобто “вентилювання” (техніка “burping” – випускання повітря з-під наліпки)
	7.9	Вміти виконувати голкову декомпресію у постраждалих з напруженим пневмотораксом
	7.10	Вміти переоцінювати ознаки напруженого пневмотораксу після проведення декомпресії
	7.11	Вміти проводити аускультацию легень

8. Проведення оцінки та надання допомоги постраждалим у стані шоку
(етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	8	Вміти проводити оцінку та надавати допомогу постраждалим у стані шоку на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	8.1	Знати основні ознаки геморагічного шоку
	8.2	Вміти визначати наявність ознак геморагічного шоку в постраждалого
	8.3	Знати, як проводити оцінку пульсу
	8.4	Вміти визначати периферійний і центральний пульс
	8.5	Знати, як визначати рівень свідомості постраждалого
	8.6	Вміти визначати рівень свідомості постраждалого
	8.7	Знати особливості, показання та протипоказання забезпечення внутрішньовенного доступу
	8.8	Вміти забезпечувати внутрішньовенний доступ
	8.9	Знати особливості, показання і протипоказання забезпечення внутрішньокісткового доступу
	8.10	Вміти забезпечувати внутрішньокістковий доступ
	8.11	Знати особливості введення транексамової кислоти
	8.12	Вміти проводити інфузію розчинів і препаратів крові
	8.13	Вміти проводити інфузію розчинів і препаратів крові
	8.14	Вміти використовувати мішок для введення розчинів під тиском
	8.15	Вміти проводити експрес-тест для визначення групи крові та резус-фактора
	8.16	Знати ознаки, симптоми та потенційні причини виникнення інших видів шоку в польових умовах

1	2	3
	8.17	Вміти надавати допомогу при деяких інших видах шоку
	8.18	Вміти вимірювати артеріальний тиск

9. Підтримка системи кровообігу та контроль кровотеч в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	9	Вміти запобігати гіпотермії на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	9.1	Знати правила повторної оцінки наявності кровотеч та ефективності методів їх зупинки
	9.2	Вміти проводити оцінку ефективності методів зупинки кровотеч
	9.3	Знати, як проводити оцінку цілісності кісток тазу у постраждалих з підозрою на його перелом
	9.4	Вміти використовувати шину для іммобілізації тазу
	9.5	Знати критерії для переоцінки доцільності попередньо накладених турнікетів
	9.6	Вміти проводити переміщення попередньо накладених турнікетів
	9.7	Знати показання та протипоказання для проведення конверсії попередньо накладених турнікетів
	9.8	Вміти проводити конверсію (заміну) попередньо накладених турнікетів на інші способи зупинки кровотечі
	9.9	Знати ознаки компартмент-синдрому

10. Запобігання гіпотермії в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	10	Вміти запобігати гіпотермії на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	10.1	Знати методи визначення, запобігання розвитку та боротьби з гіпотермією
	10.2	Вміти використовувати пасивні методи для боротьби та запобігання розвитку гіпотермії
	10.3	Вміти використовувати активні методи для боротьби та запобігання розвитку гіпотермії

11. Проведення оцінки та надання допомоги при травмах голови в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	11	Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при травмах голови на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	11.1	Знати механізми травмування, які потенційно можуть призвести до травм голови
	11.2	Знати особливості огляду постраждалого з підозрою на травму голови
	11.3	Вміти проводити огляд на наявність ознак травми голови
	11.4	Вміти визначати рівень порушення свідомості за шкалою AVPU при підозрі на травму голови
	11.5	Знати ознаки тяжкої черепно-мозкової травми та особливості надання допомоги при підозрі на вклинення головного мозку
	11.6	Вміти надавати допомогу при травмі голови
	11.7	Знати особливості надання допомоги при підозрі на травму ока
	11.8	Знати, як проводити швидке тестування гостроти зору
	11.9	Вміти надавати допомогу при травмі ока

12. Застосування лікарських засобів в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	12	Вміти застосовувати лікарські засоби на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	12.1	Знати складові та особливості використання індивідуального набору таблеток
	12.2	Знати особливості введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньом'язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково
	12.3	Знати особливості застосування ін'єкційних лікарських засобів для знеболення
	12.4	Знати особливості застосування ін'єкційних лікарських засобів для антимікробної терапії
	12.5	Знати особливості застосування лікарських засобів у разі повторної блювоти
	12.6	Знати особливості застосування лікарських засобів у разі ознак передозування опіоїдними препаратами

13. Догляд за ранами в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	13	Вміти доглядати за ранами на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	13.1	Знати особливості накладання пов'язок при різних типах поранень та травм
	13.2	Вміти накладати пов'язки при різних типах поранень та травм
	13.3	Вміти накладати пов'язку на ампутовану кінцівку
	13.4	Вміти фіксувати сторонні тіла в ранах різної локалізації
	13.5	Вміти надавати допомогу при евентрації кишківника та інших пораненнях черевної порожнини

14. Проведення оцінки та надання допомоги при термічних травмах в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	14	Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при термічних травмах на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	14.1	Знати особливості надання допомоги при опіках
	14.2	Знати види та ступені тяжкості опіків
	14.3	Вміти проводити первинну оцінку глибини та площі опіків
	14.4	Знати особливості проведення рідинної ресусцитації при опіках
	14.5	Вміти надавати допомогу при опіках на етапі Допомоги в польових умовах
	14.6	Знати особливості надання допомоги при холодових травмах
	14.7	Вміти надавати допомогу при обмороженні та траншейній стопі

15. Проведення оцінки та іммобілізації переломів в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	15	Вміти проводити оцінку та іммобілізувати переломи на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	15.1	Вміти розпізнавати ознаки переломів
	15.2	Знати правила іммобілізації переломів
	15.3	Вміти накладати та закріплювати гнучкі, жорсткі, тракційні шини при ознаках перелому кінцівок
	15.4	Вміти виконувати іммобілізацію переломів підручними засобами
	15.5	Вміти застосовувати жорсткий шийний комірць з регулюванням розміру
	15.6	Вміти оцінювати ефективність та правильність іммобілізації

16. Проведення моніторингу життєвих показників в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)

Завдання	16	Вміти проводити детальний огляд постраждалого, вторинну оцінку травм, переоцінку та моніторинг життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах
1	2	3
Підзавдання	16.1	Вміти проводити детальний огляд постраждалого та вторинну оцінку травм
	16.2	Знати принципи та необхідність переоцінки стану постраждалого
	16.3	Знати принципи проведення моніторингу життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах
	16.4	Вміти відстежувати динаміку стану свідомості, частоти дихання та пульсу
	16.5	Знати особливості проведення апаратного моніторингу: SpO ₂ , EtCO ₂ , частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, температури
	16.6	Вміти проводити апаратний моніторинг SpO ₂ , EtCO ₂ , частоти серцевих скорочень, порушень ритму, артеріального тиску, температури

17. Комунікація та документація у сприятливому середовищі (етап Евакуації)

Завдання	17	Вміти комунікувати та документувати надану допомогу на етапі Евакуації
1	2	3
Підзавдання	17.1	Вміти визначати категорії постраждалих для передачі на евакуацію
	17.2	Вміти подавати запит на евакуацію постраждалих
	17.3	Знати правила комунікації з медичним персоналом
	17.4	Вміти передавати інформацію про постраждалого та його стан (за MIST-рапортом)
	17.5	Знати особливості заповнення картки постраждалого

1	2	3
	17.6	Вміти заповнювати картку постраждалого
	17.7	Знати правила психологічної підтримки та комунікації з постраждалим
	17.8	Знати принципи розпізнавання ознак та симптомів гострого бойового стресу, надання допомоги за протоколом ICOVER

18. Підготовка до тактичної евакуації у сприятливому середовищі (етап Евакуації)

Завдання	18	Вміти проводити підготовку до тактичної евакуації
1	2	3
Підзавдання	18.1	Знати принципи та алгоритм підготовки постраждалого до тактичної евакуації
	18.2	Вміти подавати запит на евакуацію постраждалих
	18.3	Вміти проводити переоцінку стану постраждалого протягом підготовки до етапу Евакуації
	18.4	Знати правила використання м'яких, гнучких, жорстких (каркасних) та імпровізованих нош, а також принципи виготовлення імпровізованих нош
	18.5	Вміти транспортувати постраждалого на ношах
	18.6	Знати принципи завантаження постраждалих до евакуаційних транспортних засобів

19. Допомога постраждалим у деяких невідкладних станах

Завдання	19	Вміти надавати допомогу постраждалим у деяких невідкладних станах
1	2	3
Підзавдання	19.1	Знати, як надавати допомогу при раптовій зупинці кровообігу в дорослих
	19.2	Вміти розпізнавати раптову зупинку кровообігу в дорослих
	19.3	Вміти проводити серцево-легеневу реанімацію із використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора
	19.4	Знати умови та особливості проведення серцево-легеневої реанімації в польових умовах
	19.5	Знати порядок надання допомоги при обструкції верхніх дихальних шляхів стороннім тілом
	19.6	Знати порядок надання допомоги при утопленні
	19.7	Вміти розпізнавати ознаки гострого мозкового інсульту
	19.8	Вміти розпізнавати ознаки гострого інфаркту міокарда
	19.9	Знати порядок надання допомоги при судом
	19.10	Знати порядок надання допомоги при ураженні електричним струмом
	19.11	Знати порядок надання допомоги при тепловому ударі

20. Допомога після ураження хімічною зброєю

Завдання	20	Вміти надавати допомогу постраждалим у деяких невідкладних станах
1	2	3
Підзавдання	20.1	Знати ознаки можливого застосування хімічної зброї
	20.2	Знати правила поведінки в зоні загрози/ураження

1	2	3
Підзавдання	20.3	Вміти використовувати засоби індивідуального захисту
	20.4	Вміти визначати основні ознаки та симптоми ураження хімічною зброєю
	20.5	Знати особливості проведення сортування постраждалих внаслідок ураження хімічною зброєю
	20.6	Вміти проводити сортування постраждалих від ураження хімічною зброєю
	20.7	Знати особливості надання допомоги постраждалим від ураження хімічною зброєю
	20.8	Вміти надавати допомогу постраждалим від ураження хімічною зброєю
	20.9	Знати правила проведення деконтамінації
	20.10	Вміти проводити деконтамінацію
	20.11	Знати основні правила організації пунктів збору та евакуації контамінованих постраждалих

IV. Умови виконання завдань

1. Завдання “Знати основи надання допомоги постраждалим в умовах бойових дій”

1.1. Для проведення лекції керівник заняття (інструктор) має використовувати: ноутбук, проєктор, екран для відображення інформації; інформаційний та методичний матеріал, презентації, фото- та відеоматеріали; плакати, слайди тощо.

1.2. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал:
поняття “тактична догоспітальна допомога в умовах бойових дій” та її основні відмінності від надання тактичної догоспітальної допомоги в цивільних умовах;

основні попереджувані (тобто ті, яким можна запобігти) причини смерті на полі бою;

етапи тактичної догоспітальної допомоги в умовах бойових дій;

обсяги надання тактичної догоспітальної допомоги, яка надається військовослужбовцями із відповідними рівнями підготовки.

1.3. Керівник заняття (інструктор) доводить інформацію про: порядок надання допомоги постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем);

порядок надання допомоги постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах) за алгоритмом MARCH PAWS;

порядок надання допомоги постраждалим у сприятливому середовищі (етап Евакуації).

1.4. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:

призначення і склад аптечки медичної загальновійськової індивідуальної, сумки/наплічника медичного стрільця-санітара та наплічника медичного бойового медика;

правила використання аптечки медичної загальновійськової індивідуальної, сумки/наплічника медичної стрільця-санітара та наплічника медичного бойового медика;

призначення кожного медичного засобу, що знаходиться в аптечці медичній загальновійській індивідуальній, сумці/наплічнику медичному стрільця-санітара та наплічнику медичному бойового медика.

1.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання щодо основ надання допомоги в умовах бойових дій.

2. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем)”.

2.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: турнікети, набір для імітації поранень, штучну кров тощо.

2.2. Особи, які навчаються, повинні мати індивідуальне спорядження відповідно до штату.

2.3. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал: алгоритм дій під час надання допомоги постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем);

основні правила безпеки при роботі на етапі Допомоги під вогнем;

особливості комунікації на етапі Допомоги під вогнем;

ознаки масивної кровотечі;

правила використання турнікета в несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем).

2.4. Під керівництвом інструктора всі військовослужбовці повинні відпрацювати: методи наближення та комунікації з постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем); накладання турнікета на верхню та нижню кінцівки в рамках само- та взаємодопомоги в спокої та під впливом стресових навантажень.

2.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо принципів надання допомоги постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем).

3. Завдання “Вміти здійснювати переміщення постраждалого в укриття”

3.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати елементи індивідуального спорядження тощо.

3.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

3.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про заходи безпеки під час переміщення постраждалого в укриття.

На прикладі 2-4 військовослужбовців керівник заняття (інструктор) демонструє:

- методики переміщення постраждалого з поля бою одним рятувальником;
- методики переміщення постраждалого з поля бою у складі групи з 2-3 осіб.

3.4. Керівник заняття (інструктор) пояснює та демонструє військовослужбовцям основні принципи евакуації постраждалих з транспорту (бойової машини, автомобіля тощо).

3.5. Керівник/и заняття (інструктор/и) проводить (проводять) для навчальної групи тактичний сценарій з надання тактичної догоспітальної допомоги постраждалим на етапі Допомоги під вогнем, який має включати такі елементи:

- тактичну складову організації дій умовного підрозділу на етапі Допомоги під вогнем;

- встановлення контакту з умовним постраждалим;
- зупинка критичної кровотечі з кінцівок методом накладання турнікета;
- переміщення постраждалого в укриття.

3.6. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо здійснення переміщення постраждалого в укриття.

4. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

4.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати навчальні картки, інші друковані або цифрові матеріали з розписаною послідовністю надання допомоги постраждалому згідно з алгоритмом MARCH PAWS тощо.

4.2. Особи, які навчаються, повинні мати індивідуальне спорядження відповідно до штату.

4.3. Керівник (інструктор) заняття подає такий матеріал:
 алгоритм надання допомоги в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах);
 основні правила безпеки та охорони території під час роботи на етапі Допомоги в польових умовах;
 правила проведення первинної оцінки свідомості постраждалого;
 правила комунікації з постраждалим на етапі Допомоги в польових умовах;
 правила безпеки при контакті з біологічними рідинами;
 визначення пріоритетності надання допомоги за наявності декількох постраждалих.

4.4. Керівник (інструктор) заняття на прикладі одного військовослужбовця або манекена в повний зріст подає матеріал про порядок проведення огляду та надання допомоги постраждалому за алгоритмом MARCH PAWS:

М – Massive bleeding, пошук та зупинка масивних кровотеч;
 А – Airway, забезпечення прохідності дихальних шляхів;
 R – Respiration, оцінка дихання та визначення ознак пневмотораксу;
 С – Circulation, оцінка постраждалого на немасивні (некритичні) кровотечі та наявність ознак шоку, фіксація переломів кісток тазу, визначення критеріїв для переміщення та конверсії попередньо накладених турнікетів, забезпечення внутрішньовенного/внутрішньокісткового доступу, проведення інфузійної терапії при геморагічному шоці, застосування транексамової кислоти;
 Н – Head trauma/Hypothermia prevention, огляд постраждалого на наявність травм голови і очей та заходи щодо попередження гіпотермії (переохолодження);
 Р – Pain, знеболення;
 А – Antibiotics, антимікробна терапія;
 W – Wounds, надання допомоги при інших пораненнях, опіках, відкритих ранах черевної порожнини, фіксація сторонніх тіл у ранах різної локалізації;
 S – Splints, іммобілізація переломів.

4.5. Під керівництвом інструктора всі військовослужбовці повинні засвоїти порядок проведення первинного огляду постраждалого.

4.6. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з організації роботи на етапі Допомоги в польових умовах та проведення огляду постраждалого за алгоритмом MARCH PAWS.

5. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим у випадку масивної зовнішньої кровотечі на етапі Допомоги в польових умовах”

5.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: турнікети, гемостатичні бинти (тренувальні), бандажі з компресійними елементами, еластичні бинти, тренажери для тампонування поранень, пристрої для затискання ран, вузлові турнікети, набори для імітації поранень, штучну кров або її аналоги, рукавички оглядові тощо.

5.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

5.3. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:
алгоритм огляду постраждалого для виявлення масивних кровотеч;
методи зупинки масивних кровотеч на етапі Допомоги в польових умовах;

правила огляду поранень та накладання турнікетів для зупинки масивних кровотеч на етапі Допомоги в польових умовах;

алгоритм оцінки ефективності раніше накладених турнікетів;
методику тампонування ран та особливості застосування гемостатичного бинта;

правила накладання тиснучих пов'язок та використання бандажів з тиснучим елементом;

правила використання пристрою для затискання ран;

правила зупинки вузлових кровотеч за допомогою вузлових турнікетів та фіксації тампонування у вузлових ділянках за допомогою імпровізованих тиснучих елементів.

5.4. Керівник заняття (інструктор) демонструє:
алгоритм огляду постраждалого для виявлення масивних кровотеч;
методику зупинки масивної кровотечі за допомогою турнікета на етапі Допомоги в польових умовах;

методику зупинки кровотечі за допомогою тампонування рани тренувальними гемостатичними засобами (марля, бинт);

накладання тиснучої пов'язки з використанням бандажа із компресійним елементом та за допомогою еластичного бинта;

методику накладання тиснучих пов'язок та імпровізованого тиснучого елемента на затампоновані поранення вузлових ділянок (у ділянці шиї, під пахвами та в паховій ділянці);

методику використання пристрою для затискання ран;

методику використання вузлових турнікетів різних типів;

методику використання ін'єкційного кровоспинного аплікатора.

5.5. Під керівництвом інструктора всі військовослужбовці повинні відпрацювати:

алгоритм огляду постраждалого для виявлення масивних кровотеч;

методику зупинки масивної кровотечі за допомогою турнікета на етапі Допомоги в польових умовах;

методику оцінки ефективності раніше накладених турнікетів;

методику зупинки кровотеч за допомогою тампонування рани;

методику зупинки кровотеч за допомогою тампонування рани ін'єкційним кровоспинним аплікатором;

накладання тиснучих пов'язок з використанням биндажа із компресійним елементом та з використанням еластичного бинта;

методику накладання тиснучих пов'язок та імпровізованих тиснучих елементів на затампоновані поранення вузлових ділянок (у ділянці шиї, під пахвами та в паховій ділянці);

накладання вузлових турнікетів;

використання пристрою для затискання ран.

5.6. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо зупинки зовнішньої масивної кровотечі різними методами під час надання допомоги постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах).

6. Завдання “Вміти забезпечувати прохідність дихальних шляхів на етапі Допомоги в польових умовах”

6.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: рукавички оглядові, назофарингеальні повітропроводи, надгортанні повітропроводи, лубрикант, набори для крікотиреотомії, портативні аспіратори, манекени для відпрацювання навичок крікотиреотомії, манекени для відпрацювань навичок відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів, дихальні мішки з масками, пульсоксиметри, портативні кисневі концентратори, кисневі балони різних типів тощо.

6.2. Особи, які навчаються, повинні мати індивідуальне спорядження відповідно до штату.

6.3. Керівник (інструктор) заняття подає матеріал про:

основні причини порушення прохідності дихальних шляхів у постраждалих без свідомості;

принципи очищення верхніх дихальних шляхів для забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів у постраждалих без свідомості;

способи підтримки прохідності дихальних шляхів у постраждалих у свідомості;

способи підтримки прохідності дихальних шляхів у постраждалих без свідомості, показання та протипоказання до застосування кожного з них;

ознаки, які вказують на тупу (закриту) травму хребта або голови;

ознаки інгалаційних ушкоджень дихальних шляхів;

особливості і техніку визначення рівня SpO_2 за допомогою пульсоксиметра;

особливості і техніку визначення рівня $EtCO_2$ за допомогою капнометра, капнографа;

показання, протипоказання та особливості проведення кисневої терапії.

6.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє порядок забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів:

переведення постраждалого в свідомості в положення сидячи, нахилившись вперед;

визначення наявності самостійного дихання; визначення ознак та симптомів обструкції дихальних шляхів;

перевірку та звільнення порожнини рота від сторонніх тіл; санацію верхніх дихальних шляхів за допомогою ручного портативного аспіратора та імпровізованих пристроїв;

проведення маневру розгинання голови та виведення підборіддя;

проведення маневру виведення нижньої щелепи;

переведення постраждалого в стабільне бокове положення з розгинанням голови та відведенням підборіддя від грудної клітки;

використання назофарингеального повітропроводу за потреби проведення вентиляції мішком і маскою у постраждалих без свідомості;

використання надгортанного повітропроводу за потреби проведення вентиляції мішком і маскою у постраждалих без свідомості;

проведення крікотиреотомії (пункційної та хірургічної) ;

проведення вентиляції легень дихальним мішком з маскою;

визначення рівня SpO_2 за допомогою пульсоксиметра;

визначення рівня $EtCO_2$ за допомогою капнометра, капнографа; проведення кисневої терапії.

6.5. Під керівництвом інструктора всі військовослужбовці повинні відпрацювати:

перевірку та звільнення порожнини рота від сторонніх тіл;

санацію верхніх дихальних шляхів за допомогою ручного портативного аспіратора та імпровізованих пристроїв;

- проведення маневру розгинання голови та виведення підборіддя;
- проведення маневру виведення нижньої щелепи;
- переведення постраждалого в стабільне бокове положення з розгинанням голови та відведенням підборіддя від грудної клітки;
- постановку назофарингеального та надгортанного повітропроводів;
- проведення крікотиरेотомії (пункційної та хірургічної), проведення вентиляції легень дихальним мішком з маскою;
- визначення рівня SpO₂ за допомогою пульсоксиметра;
- проведення кисневої терапії.

6.6. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з забезпечення прохідності дихальних шляхів постраждалого на етапі Допомоги в польових умовах.

7. Завдання “Вміти проводити оцінку/підтримку дихання на етапі Допомоги в польових умовах”

7.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: оклюзійні наліпки, декомпресійні голки, спиртові серветки, манекен для проведення торакопункції, дихальний мішок з маскою, лейкопластир, рукавички оглядові, набір для імітації поранень або маркер, клейку стрічку червоного кольору тощо.

7.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

7.3. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал:

- ознаки нормального дихання та ознаки порушення дихання (наростання дихальної недостатності);
- порядок огляду грудної клітки;
- алгоритм надання допомоги постраждалому за наявності проникаючих поранень грудної клітки та ознак напруженого пневмотораксу.

7.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє:

- визначення частоти дихання за 15 секунд із подальшим підрахунком частоти дихання за 1 хвилину методом “чую-бачу-відчуваю”;
- проведення огляду грудної клітки;
- виявлення проникаючих поранень грудної клітки;
- використання оклюзійних наліпок у разі виявлення поранень грудної клітки;
- проведення “вентилювання”, тобто випускання повітря з-під оклюзійної наліпки при наростанні ознак дихальної недостатності;
- проведення голкової декомпресії;
- проведення аускультатії легень;

проведення кисневої терапії.

7.5. Під керівництвом інструктора всі військовослужбовці повинні відпрацювати:

- визначення частоти дихання за 15 секунд із подальшим підрахунком частоти дихання за 1 хвилину методом “чую-бачу-відчуваю”;
- проведення огляду грудної клітки;
- використання оклюзійних наліпок при виявленні поранень грудної клітки;
- проведення “вентилювання” оклюзійної наліпки при наростанні ознак дихальної недостатності;
- проведення голкової декомпресії;
- проведення аускультатії легень.

7.6. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо оцінки дихання та надання допомоги постраждалому з пораненнями грудної клітки і напруженим пневмотораксом на етапі Допомоги в польових умовах.

8. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу постраждалим у стані шоку”

8.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: витратні матеріали і пристрої для внутрішньовенного доступу, проведення інфузії, експрес-тести для визначення групи крові та резус-фактора, пульсоксиметри, капнометри колориметричні і цифрові, сфігмоманометри, фонендоскопи, манекени для забезпечення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу, пристрої для підігріву інфузійних рідин (тренувальні), рукавички оглядові тощо.

8.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

8.3. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:

- правила оцінки центрального і периферійного пульсу;
- оцінку стану свідомості постраждалого;
- вимірювання артеріального тиску сфігмоманометром (механічним та електронним);
- забезпечення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу;
- введення препаратів внутрішньовенно та внутрішньокістково, особливості введення транексамової кислоти;
- основні ознаки шоку;
- правила інфузії розчинів і препаратів крові.

8.4. Керівник заняття на прикладі одного військовослужбовця або

манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують:

- порядок оцінки стану кровообігу;
- визначення наявності та частоти центрального і периферійного пульсу;
- визначення стану свідомості;
- вимірювання артеріального тиску сфігмоманометром;
- забезпечення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу;
- введення препаратів внутрішньовенно та внутрішньокістково;
- проведення інфузії розчинів і препаратів крові, у тому числі під тиском;
- використання експрес-тесту для визначення групи крові та резус-фактора.

8.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо визначення основних ознак шоку в постраждалого, вимірювання артеріального тиску сфігмоманометром; забезпечення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу; введення препаратів внутрішньовенно та внутрішньокістково, проведення інфузії розчинів; використання експрес-тесту для визначення групи крові та резус-фактора.

9. Завдання “Вміти проводити оцінку та контролювати кровотечі на етапі Допомоги в польових умовах”

9.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: тазові шини та імпровізовані пристрої для іммобілізації тазу, турнікети, гемостатичні бинти (тренувальні), бандажі з компресійними елементами, манекени для тампонування поранень, набір для імітації поранень, штучну кров або її аналоги, рукавички оглядові.

9.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

9.3. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:
 послідовність повторної оцінки ефективності методів зупинки кровотеч;
 методи зупинки некритичних (немасивних) кровотеч;
 іммобілізацію тазових кісток тазовою шиною та імпровізованими пристроями;
 визначення критеріїв для переміщення та конверсії попередньо накладених турнікетів.

9.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці один на одному відпрацьовують:

- порядок визначення доцільності попередньо накладених турнікетів;
- процедуру переміщення попередньо накладених турнікетів;
- процедуру конверсії попередньо накладених турнікетів;
- методи зупинки некритичних (немасивних) кровотеч;

імобілізацію тазових кісток тазовою шиною та імпровізованими пристроями.

9.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо надання допомоги постраждалому з переломом кісток тазу, визначення доцільності переміщення і конверсії попередньо накладених турнікетів.

10. Завдання “Вміти запобігати гіпотермії на етапі Допомоги в польових умовах”

10.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: терморефлекторні ковдри, термоковдри з активними нагрівальними елементами, носі різних типів, спальники, каремати тощо.

10.2. Особи, які навчаються, повинні мати індивідуальне спорядження відповідно до штату.

10.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про: небезпеку розвитку гіпотермії у постраждалого з травмою; основні методи запобігання розвитку гіпотермії у постраждалого.

10.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують методи запобігання розвитку гіпотермії з використанням терморефлекторних ковдр, термоковдр з активними нагрівальними елементами, спальників, карематів, різних типів носів тощо.

10.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо профілактики розвитку гіпотермії у постраждалих.

11. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при травмах голови на етапі Допомоги в польових умовах”

11.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати щитки для захисту ока, лейкопластир, бинти марлеві нестерильні, набір для імітації поранень тощо.

11.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

11.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про особливості проведення огляду постраждалого з підозрою на черепно-мозкову травму та травму ока на етапі Допомоги в польових умовах:
причини та механізми виникнення черепно-мозкової травми;

ознаки та симптоми травми голови (збудження, дезорієнтація, головний біль, повторне блювання, витікання рідини з носа і вух тощо);
оцінку рівня свідомості за шкалою AVPU при підозрі на травму голови;
порядок та особливості надання допомоги при травмах голови;
ознаки проникаючого поранення ока, швидке тестування гостроти зору;
використання жорсткого щитка при ушкодженнях ока.

11.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці один на одному відпрацьовують порядок накладання жорсткого щитка при ушкодженнях ока.

11.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з надання тактичної догоспітальної допомоги при травмах голови і очей.

12. Завдання “Вміти використовувати лікарські засоби на етапі Допомоги в польових умовах”

12.1. Для проведення керівник заняття (інструктор) має використовувати: зразки лікарських засобів відповідно до наповнення наплічника бойового медика/старшого бойового медика, манекени для введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньовенно, внутрішньом’язово, внутрішньокістково (тренувальні) тощо.

12.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

12.3. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал:
застосування шкали оцінки болю;
складові та особливості використання індивідуального набору таблеток;
особливості застосування ін’єкційних лікарських засобів для знеболення;
особливості застосування ін’єкційних лікарських засобів для антимікробної терапії;
особливості введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньом’язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково;
особливості застосування лікарських засобів у разі повторної блювоти, передозування опіоїдними препаратами.

12.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньом’язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково.

12.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо використання лікарських засобів та введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньом'язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково.

13. Завдання “Вміти доглядати за ранами на етапі Допомоги в польових умовах”

13.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: бандажі компресійні, бинти еластичні, бинти марлеві нестерильні, лейкопластир, ножиці атравматичні, набір для імітації поранень тощо.

13.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

13.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про:
правила накладання пов'язок при відкритих ранах черевної порожнини;
правила накладання пов'язок на ампутовану кінцівку;
правила фіксації сторонніх тіл у ранах різної локалізації;
правила накладання пов'язок при різних типах поранень і травм;
правила промивання ран на етапі Допомоги в польових умовах.

13.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують:

накладання пов'язок при відкритих ранах черевної порожнини;
накладання пов'язок на ампутовану кінцівку;
накладання пов'язок при наявності сторонніх тіл в ранах різної локалізації;
накладання пов'язок при ушкодженнях тулуба.

13.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з надання тактичної догоспітальної допомоги при різних типах поранень, у тому числі відкритих ранах черевної порожнини, ампутаціях кінцівок, фіксації сторонніх тіл в пораненнях різної локалізації та промивання ран.

14. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при термічних травмах на етапі Допомоги в польових умовах”

14.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: бинти марлеві нестерильні, пов'язки для опіків різних типів, зразки лікарських засобів відповідно до наповнення наплічника бойового медика/старшого бойового медика, набір для імітації поранень тощо.

14.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

14.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про:
правила оцінки глибини та площі опіків;
правила накладання пов'язок при опіках;
розрахунок інфузійної терапії при тяжких опіках;
ознаки обмороження; причини виникнення та правила лікування траншейної стопи.

14.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують порядок надання допомоги при термічних травмах.

14.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з надання тактичної догоспітальної допомоги при термічних травмах.

15. Завдання “Вміти проводити оцінку та іммобілізувати переломи на етапі Допомоги в польових умовах”

15.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: бинти еластичні, бинти марлеві нестерильні, лейкопластир, гнучкі, жорсткі, тракційні шини, зразки лікарських засобів відповідно до наповнення наплічника бойового медика/старшого бойового медика, набір для імітації поранень тощо.

15.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

15.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про:
особливості надання допомоги при переломах кінцівок;
правила іммобілізації переломів кінцівок;
особливості використання шин різних типів: гнучких, жорстких, тракційних, імпровізованих;
правила застосування жорстких комірців для іммобілізації шийного відділу хребта.

15.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують накладання шин різних типів на умовні переломи різної локалізації.

15.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з надання тактичної догоспітальної допомоги при переломах.

16. Завдання “Вміти проводити детальний огляд постраждалого, вторинну оцінку травм, переоцінку та моніторинг життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах”

16.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: пульсоксиметри, капнометри колориметричні та цифрові, фонендоскопи, сфігмоманометри (механічні та електронні), картки постраждалого тощо.

16.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

16.3. Керівник заняття (інструктор) подає інформацію про:
правила і порядок проведення детального огляду постраждалих та вторинної оцінки травм;

принципи та необхідність регулярної переоцінки стану постраждалих та ефективності наданої допомоги;

принципи проведення моніторингу життєвих показників;

особливості проведення апаратного моніторингу: SpO_2 , $EtCO_2$, частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, температури.

16.4. Керівник заняття (інструктор) на прикладі одного військовослужбовця або манекена демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують детальний огляд постраждалих та вторинну оцінку травм, проведення моніторингу життєвих показників, у тому числі апаратного моніторингу: SpO_2 , $EtCO_2$, частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, температури.

16.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички щодо проведення детального огляду постраждалих, вторинної оцінки травм, переоцінки стану та моніторингу життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах.

17. Завдання “Вміти комунікувати та документувати надану допомогу на етапі Евакуації”

17.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати картки постраждалого, ноутбук, проектор, екран для відображення інформації; інформаційний та методичний матеріал, презентації, фото- та відеоматеріали; плакати, слайди тощо.

17.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

17.3. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал:
визначення категорії поранених для передачі на евакуацію;
правила комунікації з медичним персоналом;
алгоритм передачі інформації про постраждалого евакуаційній бригаді відповідно до MIST-рапорту;
особливості заповнення картки постраждалого;
правила психологічної підтримки та комунікації з постраждалим, розпізнавання ознак та симптомів гострого бойового стресу;
надання допомоги за протоколом ICOVER.

17.4. Керівник заняття (інструктор) демонструє, і далі під його контролем військовослужбовці відпрацьовують:
подачу запиту на евакуацію;
порядок передачі інформації відповідно до MIST-рапорту;
заповнення картки постраждалого;
надання допомоги при ознаках гострого бойового стресу за протоколом ICOVER.

17.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з комунікації та документації під час підготовки до евакуації постраждалих.

18. Завдання “Вміти проводити підготовку до тактичної евакуації в сприятливому середовищі (етап Евакуації)”

18.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати ноші різних типів, картки постраждалого, евакуаційні транспортні засоби або їхні макети тощо.

18.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

18.3. Керівник заняття (інструктор) подає такий матеріал:
принципи та алгоритм надання допомоги постраждалим у сприятливому середовищі (етап Евакуації);
особливості використання та фіксації постраждалих на м'яких, гнучких, жорстких (каркасних) та імпровізованих ношах, а також принципи виготовлення імпровізованих носів;
принципи та правила завантаження постраждалих до евакуаційного транспорту.

Зазначається необхідність:

перевірки одягу і спорядження постраждалого на наявність вибухонебезпечних предметів (споряджені гранати тощо) та переведення його особистої зброї в безпечне положення;

закріплення термоковдри та інших засобів, що застосовувались для попередження гіпотермії;

закріплення ременів нош, як передбачено інструкцією до їх застосування; передачі на наступну ланку евакуації заповненої картки постраждалого.

18.4. Керівник заняття (інструктор) демонструє, а далі військовослужбовці під його контролем відпрацьовують:

підготовку постраждалого до евакуації;

транспортування постраждалих на м'яких, гнучких, жорстких (каркасних) та імпровізованих ношах;

завантаження постраждалих до евакуаційних транспортних засобів.

18.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з підготовки постраждалого до тактичної евакуації, транспортування постраждалих на ношах різних типів та завантаження в евакуаційні транспортні засоби.

19. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим у деяких невідкладних станах”

19.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати манекени для проведення серцево-легеневої реанімації, навчальні автоматичні зовнішні дефібрилятори, дихальні мішки з маскою тощо.

19.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

19.3. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:

порядок розпізнавання та надання допомоги при раптовій зупинці кровообігу в дорослих;

визначення необхідності, умов та особливостей серцево-легеневої реанімації в польових умовах;

порядок і правила проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у дорослих;

порядок надання допомоги при утопленні;

порядок надання допомоги при обструкції верхніх дихальних шляхів;

ознаки гострого мозкового інсульту;

ознаки гострого інфаркту міокарда;

порядок надання допомоги при судомках;

порядок надання допомоги при ураженні електричним струмом;

порядок надання допомоги при тепловому ударі;

універсальну послідовність заходів під час здійснення надання тактичної догоспітальної допомоги дорослим при невідкладних станах.

19.4. Керівник заняття (інструктор) демонструє, і далі військовослужбовці під його контролем відпрацьовують:

проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у дорослих;

надання допомоги при обструкції верхніх дихальних шляхів стороннім тілом.

19.5. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у дорослих, визначення та надання допомоги дорослим при деяких невідкладних станах, а також щодо порядку дій при виявленні або загостренні симптомів соматичних захворювань.

20. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим унаслідок ураження зброєю хімічного ураження”

20.1. Для проведення заняття керівник заняття (інструктор) має використовувати: ноутбук, проєктор, екран для відображення інформації; інформаційний та методичний матеріал, презентації, фото- та відеоматеріали; плакати, слайди, зразки лікарських засобів відповідно до наповнення наплічника бойового медика/старшого бойового медика, набір для імітації поранень, рукавички оглядові тощо.

20.2. Особи, які навчаються, повинні мати спорядження відповідно до штату.

20.3. Керівник заняття (інструктор) подає матеріал про:
ознаки можливого застосування зброї хімічного ураження;
правила поведінки в зоні ураження;
правила використання засобів індивідуального захисту при ураженні хімічною зброєю;

правила поведінки в зоні загрози або ураження; основні ознаки та симптоми ураження хімічною зброєю;

особливості та правила проведення сортування постраждалих від ураження хімічною зброєю;

особливості надання допомоги постраждалим від зброї хімічного ураження;

порядок надання допомоги постраждалим з ураженнями хімічною зброєю, у тому числі в поєднанні з бойовою травмою;

правила проведення деконтамінації;

правила організації пунктів збору та евакуації контамінованих постраждалих.

20.4. Наприкінці заняття військовослужбовці повинні отримати базові знання та навички з розпізнавання та реагування на зброю хімічного ураження, надання допомоги постраждалим від зброї хімічного ураження, проведення деконтамінації, організації пунктів збору та евакуації контамінованих постраждалих.

V. Листи оцінювання

1. Завдання “Знати основи надання допомоги постраждалим в умовах бойових дій”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1	Чи розуміє військовослужбовець визначення тактичної догоспітальної допомоги в умовах бойових дій		
2*	Чи знає військовослужбовець основні причини попереджуваних смертей в умовах бойових дій		
3*	Чи знає військовослужбовець різницю між етапами надання допомоги		
4*	Чи знає військовослужбовець правила застосування засобів аптечки медичної загальновійськової індивідуальної (АМЗІ)		
5*	Чи знає військовослужбовець правила застосування засобів сумки/наплічника медичної стрільця-санітара (СМСС) та їм відповідних		
6*	Чи знає військовослужбовець правила застосування засобів наплічника медичного бойового медика (НМБМ) та їм відповідних		
7	Чи знає військовослужбовець правила підтримки в належному стані та поповнення витратного медичного майна		

1	2	3	4
8	Чи знає військовослужбовець обсяги надання тактичної догоспітальної допомоги, яка надається військовослужбовцями із відповідними рівнями підготовки		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		8 (*5)	

2. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим у несприятливому середовищі (етап Допомоги під вогнем)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи розуміє військовослужбовець основний план дій та правила безпеки при роботі на етапі Допомоги під вогнем		
2	Чи знає військовослужбовець, як переміщуватися під вогнем противника, використовувати укриття та прикриття		
3	Чи знає військовослужбовець особливості комунікації на етапі Допомоги під вогнем		
4	Чи вміє військовослужбовець комунікувати з постраждалим та скеровувати його в укриття		
5*	Чи знає військовослужбовець ознаки масивної кровотечі		
6*	Чи знає військовослужбовець правила використання турнікета		
7*	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета в рамках самодопомоги на етапі Допомоги під вогнем		
8*	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета в рамках взаємодопомоги на етапі Допомоги під вогнем		
9	Чи вміє військовослужбовець перевести постраждалого без свідомості в положення на боці		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		9 (*5)	

3. Завдання “Вміти здійснювати переміщення постраждалого в укриття”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1	Чи знає військовослужбовець методи швидкого та ефективного переміщення постраждалого в укриття самостійно чи в складі групи		
2*	Чи вміє військовослужбовець застосовувати техніку переміщення постраждалого самостійно без використання додаткового обладнання		
3*	Чи вміє військовослужбовець застосовувати техніки переміщення (перетягування чи перенесення) постраждалого в групі без використання додаткового обладнання		
4	Чи знає військовослужбовець принципи евакуації постраждалих з транспорту (бойової машини, автомобіля тощо)		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		4 (*2)	

4. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець основні правила безпеки та охорони території при роботі на етапі Допомоги в польових умовах		
2	Чи вміє військовослужбовець проводити первинну оцінку свідомості постраждалого		
3*	Чи знає військовослужбовець особливості роззброєння постраждалого та вилучення засобів зв'язку		
4*	Чи знає військовослужбовець правила комунікації з постраждалим на етапі Допомоги в польових умовах		

1	2	3	4
5*	Чи знає військовослужбовець правила безпеки при контакті з біологічними рідинами		
6	Чи знає військовослужбовець пріоритетність надання допомоги за наявності декількох постраждалих		
7*	Чи вміє здійснювати сортування за наявності декількох постраждалих		
8*	Чи знає військовослужбовець послідовність проведення огляду за алгоритмом MARCH PAWS		
9*	Чи знає військовослужбовець алгоритм проведення первинного огляду за MARCH PAWS		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		9 (*7)	

5. Завдання “Вміти надавати допомогу у випадку масивної зовнішньої кровотечі в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець алгоритм огляду постраждалого для виявлення масивних кровотеч		
2*	Чи вміє військовослужбовець проводити оцінку постраждалого для виявлення масивних кровотеч		
3*	Чи знає військовослужбовець правила та методи зупинки масивних кровотеч на етапі Допомоги в польових умовах		
4*	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечі за допомогою прямого тиску на рану (руками)		
5	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечі за допомогою непрямого тиску		
6*	Чи знає військовослужбовець алгоритм роботи з турнікетом на етапі Допомоги в польових умовах		

1	2	3	4
7*	Чи вміє військовослужбовець оглядати поранення та зупиняти кровотечу з кінцівок за допомогою турнікета на етапі Допомоги в польових умовах		
8*	Чи вміє військовослужбовець оцінювати ефективність накладеного турнікета		
9*	Чи вміє військовослужбовець накладати другий турнікет, якщо кровотеча не припиняється		
10	Чи знає військовослужбовець ризики та застереження до використання імпровізованих турнікетів для зупинки кровотечі з кінцівок		
11*	Чи знає військовослужбовець особливості використання гемостатичного бинта		
12*	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечу за допомогою тампонування рани		
13	Чи вміє військовослужбовець зупиняти кровотечу за допомогою тампонування рани ін'єкційним кровоспинним аплікатором		
14*	Чи знає військовослужбовець правила накладання тиснучої пов'язки		
15*	Чи вміє військовослужбовець використовувати бандаж з компресійним елементом		
16*	Чи вміє військовослужбовець використовувати еластичні бинти для накладання тиснучої пов'язки		
17	Чи вміє військовослужбовець використовувати пристрій для затискання рани		
18*	Чи знає військовослужбовець правила зупинки масивних кровотеч у вузлових ділянках		
19*	Чи вміє військовослужбовець зупиняти вузлові кровотечі за допомогою вузлового турнікета		

1	2	3	4
20*	Чи вміє військовослужбовець фіксувати тапонування поранень у вузлових ділянках імпровізованим тиснучим елементом		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		20 (*16)	

6. Завдання “Вміти забезпечувати прохідність дихальних шляхів в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець принципи забезпечення прохідності дихальних шляхів у постраждалих у свідомості		
2*	Чи вміє військовослужбовець проводити перевірку наявності та ефективності дихання за методикою “чую-бачу-відчуваю”		
3*	Чи вміє військовослужбовець оцінювати прохідність дихальних шляхів у постраждалих у свідомості		
4*	Чи знає військовослужбовець принципи забезпечення прохідності дихальних шляхів у постраждалих без свідомості		
5	Чи знає військовослужбовець ознаки, які вказують на тупу (закриту) травму хребта		
6	Чи знає військовослужбовець правила поводження з постраждалими з підозрою на травму хребта		
7*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати іммобілізацію шийного відділу хребта мануальними методами		
8*	Чи вміє військовослужбовець проводити огляд дихальних шляхів у постраждалих без свідомості		

1	2	3	4
9*	Чи вміє військовослужбовець видаляти предмети, що спричиняють обструкцію, та забезпечувати прохідність дихальних шляхів у постраждалих без свідомості		
10*	Чи вміє військовослужбовець проводити санацію верхніх дихальних шляхів за допомогою ручного портативного аспіратора та імпровізованих пристроїв		
11*	Чи вміє військовослужбовець виконувати маневр розгинання голови та виведення підборіддя		
12*	Чи вміє військовослужбовець виконувати маневр виведення нижньої щелепи		
13*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів у постраждалих без свідомості методом переміщення в стабільне бокове положення		
14*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів у постраждалих без свідомості методом постановки назофарингеального повітропроводу		
15*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів у постраждалих без свідомості методом постановки надгортанного повітропроводу		
16*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати підтримку прохідності верхніх дихальних шляхів методом крікотиреотомії (пункційної та хірургічної)		
17*	Чи вміє військовослужбовець проводити штучну вентиляцію легень дихальним мішком з маскою		

1	2	3	4
18	Чи вміє військовослужбовець визначати рівень SpO_2 за допомогою пульсоксиметра		
19	Чи вміє військовослужбовець визначати рівень $EtCO_2$ за допомогою капнометра, капнографа		
20	Чи вміє військовослужбовець проводити кисневу терапію		
21	Чи вміє військовослужбовець оцінювати наявність інгалаційних ушкоджень дихальних шляхів		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		21 (*15)	

7. Завдання “Вміти проводити оцінку/підтримку дихання в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець ознаки нормального дихання та наростаючої дихальної недостатності		
2*	Чи вміє військовослужбовець розпізнавати наростаючу дихальну недостатність		
3	Чи знає військовослужбовець ознаки проникаючих травм грудної клітки		
4*	Чи знає військовослужбовець порядок огляду грудної клітки		
5*	Чи вміє військовослужбовець проводити огляд передньої, задньої та бокових поверхонь грудної клітки		
6*	Чи знає військовослужбовець алгоритм надання допомоги постраждалому при пневмотораксі та інших травмах грудної клітки		

1	2	3	4
7*	Чи вміє військовослужбовець герметично закривати всі відкриті та/або всмоктуючі повітря рани грудної клітки за допомогою оклюзійних наліпок		
8*	Чи вміє військовослужбовець застосовувати техніку розгерметизації, тобто “вентилювання” (техніка “burping” – випускання повітря з-під наліпки)		
9*	Чи вміє військовослужбовець виконувати голкову декомпресію постраждалому при напруженому пневмотораксі		
10*	Чи знає військовослужбовець ознаки повторного напруженого пневмотораксу або неуспішного його лікування		
11	Чи вміє військовослужбовець проводити аускультацию легень		
12	Чи вміє військовослужбовець визначати рівень EtCO ₂ за допомогою капнометра (капнографа)		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		12 (*10)	

8. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу постраждалим у стані шоку”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець основні ознаки геморагічного шоку		
2*	Чи вміє військовослужбовець визначати наявність ознак геморагічного шоку в постраждалого		
3*	Чи знає військовослужбовець, як проводити оцінку пульсу		
4*	Чи вміє військовослужбовець визначати периферійний і центральний пульс		

1	2	3	4
5*	Чи знає військовослужбовець, як визначати рівень свідомості постраждалого		
6*	Чи вміє військовослужбовець визначати рівень свідомості постраждалого		
7*	Чи знає військовослужбовець особливості, показання і протипоказання забезпечення внутрішньовенного доступу		
8*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати внутрішньовенний доступ		
9*	Чи знає військовослужбовець особливості, показання і протипоказання забезпечення внутрішньокісткового доступу		
10*	Чи вміє військовослужбовець забезпечувати внутрішньокістковий доступ		
11*	Чи знає військовослужбовець особливості введення транексамової кислоти		
12*	Чи вміє військовослужбовець проводити інфузію розчинів і препаратів крові		
13*	Чи вміє військовослужбовець використовувати пристрої для підігріву інфузійних рідин		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		13 (*13)	

9. Завдання “Вміти проводити оцінку та контролювати кровотечі на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець правила повторної оцінки наявності кровотеч та ефективності методів їх зупинки		

1	2	3	4
2*	Чи вміє військовослужбовець проводити оцінку ефективності методів зупинки кровотеч		
3*	Чи знає військовослужбовець, як проводити оцінку цілісності кісток тазу у постраждалих з підозрою на його перелом		
4*	Чи вміє військовослужбовець проводити іммобілізацію тазових кісток тазовою шиною та імпровізованими пристроями		
5*	Чи знає військовослужбовець критерії для переоцінки доцільності попередньо накладених турнікетів		
6*	Чи знає військовослужбовець показання та протипоказання до проведення переміщення попередньо накладених турнікетів		
7*	Чи знає військовослужбовець показання та протипоказання до проведення конверсії попередньо накладених турнікетів		
8*	Чи вміє військовослужбовець проводити переміщення попередньо накладених турнікетів		
9*	Чи вміє військовослужбовець проводити конверсію (заміну) попередньо накладених турнікетів на інші способи зупинки кровотечі		
10*	Чи знає військовослужбовець ознаки компартмент-синдрому		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		10 (*10)	

10. Завдання “Вміти запобігати гіпотермії в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець різні методи запобігання розвитку гіпотермії		

1	2	3	4
2*	Чи вміє військовослужбовець використовувати пасивні методи для запобігання розвитку гіпотермії		
3*	Чи вміє військовослужбовець використовувати активні методи для запобігання розвитку гіпотермії		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		3 (*3)	

11. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при травмах голови в умовно сприятливому середовищі (етап Допомоги в польових умовах)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1	Чи знає військовослужбовець механізми травмування, які потенційно можуть призвести до травм голови		
2	Чи знає військовослужбовець особливості огляду постраждалого з підозрою на травму голови		
3*	Чи вміє військовослужбовець проводити огляд на наявність ознак травми голови		
4*	Чи вміє військовослужбовець визначати рівень порушення свідомості за шкалою AVPU при підозрі на травму голови		
5*	Чи знає військовослужбовець ознаки тяжкої черепно-мозкової травми та особливості надання допомоги при підозрі на вклинення головного мозку		
6*	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу при травмі голови		
7*	Чи знає військовослужбовець особливості надання допомоги при підозрі на травму ока		
8	Чи знає військовослужбовець, як проводити швидке тестування гостроти зору		
9*	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу при травмі ока		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		9 (*6)	

12. Завдання “Вміти використовувати лікарські засоби на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець складові та особливості використання індивідуального набору таблеток		
2*	Чи знає військовослужбовець особливості введення препаратів трансмукозно, інтраназально, внутрішньом'язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково		
3*	Чи вміє військовослужбовець вводити постраждалим препарати трансмукозно, інтраназально, внутрішньом'язово, внутрішньовенно, внутрішньокістково		
4*	Чи знає військовослужбовець особливості застосування ін'єкційних лікарських засобів для знеболення		
5*	Чи знає військовослужбовець особливості застосування ін'єкційних лікарських засобів для антимікробної терапії		
6*	Чи знає військовослужбовець особливості застосування лікарських засобів у разі повторної блювоти		
7*	Чи знає військовослужбовець особливості застосування лікарських засобів у разі ознак передозування опіоїдних препаратів		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		7 (*7)	

13. Завдання “Вміти доглядати за ранами на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець особливості накладання пов'язок при різних типах поранень та травм		

1	2	3	4
2*	Чи вміє військовослужбовець накладати пов'язки при різних типах поранень та травм		
3	Чи вміє військовослужбовець промивати рани на етапі Допомоги в польових умовах		
4	Чи вміє військовослужбовець накладати пов'язку на ампутовану кінцівку		
5*	Чи вміє військовослужбовець фіксувати сторонні тіла в ранах різної локалізації		
6*	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу при евентрації кишківника та інших пораненнях черевної порожнини		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		6 (*4)	

14. Завдання “Вміти проводити оцінку та надавати допомогу при термічних травмах на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець особливості надання допомоги при опіках		
2	Чи знає військовослужбовець види та ступені тяжкості опіків		
3*	Чи вміє військовослужбовець проводити первинну оцінку глибини та площі опіків		
4*	Чи знає військовослужбовець особливості проведення рідинної ресусцитації при опіках		
5*	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу при опіках		
6	Чи знає військовослужбовець особливості надання допомоги при холодкових травмах		

1	2	3	4
7	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу при обмороженні та траншейній стопі		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		7 (*4)	

15. Завдання “Вміти проводити оцінку та іммобілізувати переломи на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець ознаки переломів		
2*	Чи знає військовослужбовець правила іммобілізації переломів		
3*	Чи вміє військовослужбовець накладати та закріплювати гнучкі, жорсткі, тракційні шини при ознаках перелому кінцівок		
4*	Чи вміє військовослужбовець виконувати іммобілізацію переломів підручними засобами		
5	Чи вміє військовослужбовець застосовувати жорсткий шийний комірць з регулюванням розміру		
6*	Чи вміє військовослужбовець оцінювати ефективність та правильність іммобілізації переломів		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		6 (*5)	

16. Завдання “Вміти проводити детальний огляд постраждалого, вторинну оцінку травм, переоцінку та моніторинг життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи вміє військовослужбовець проводити детальний огляд постраждалого та вторинну оцінку травм		

1	2	3	4
2	Чи знає військовослужбовець принципи та необхідність переоцінки стану постраждалого		
3*	Чи знає військовослужбовець принципи проведення моніторингу життєвих показників на етапі Допомоги в польових умовах		
4*	Чи вміє військовослужбовець відстежувати динаміку стану свідомості, частоти дихання та пульсу		
5	Чи знає військовослужбовець особливості проведення апаратного моніторингу: SpO ₂ , EtCO ₂ , частоти серцевих скорочень, порушень ритму, артеріального тиску, температури		
6*	Чи вміє військовослужбовець проводити апаратний моніторинг SpO ₂ , EtCO ₂ , частоти серцевих скорочень, порушень ритму, артеріального тиску, температури		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		6 (*4)	

17. Завдання “Вміти комунікувати та документувати надану допомогу у сприятливому середовищі (етап Евакуації)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи вміє військовослужбовець визначати категорії постраждалих для передачі на евакуацію		
2*	Чи вміє військовослужбовець подавати запит на евакуацію постраждалих		
3	Чи знає військовослужбовець правила комунікації з медичним персоналом		
4*	Чи вміє військовослужбовець передавати інформацію про постраждалого та його стан (за MIST-рапортом)		
5*	Чи знає військовослужбовець особливості заповнення картки постраждалого		

1	2	3	4
6*	Чи вміє військовослужбовець заповнювати картку постраждалого		
7	Чи знає військовослужбовець правила психологічної підтримки та комунікації з постраждалим		
8	Чи знає військовослужбовець принципи розпізнавання ознак та симптомів гострого бойового стресу, надання допомоги за протоколом ICOVER		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		8 (*5)	

18. Завдання “Вміти проводити підготовку до тактичної евакуації в сприятливому середовищі (етап Евакуації)”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1	Чи знає військовослужбовець принципи та алгоритм підготовки постраждалого до тактичної евакуації		
2*	Чи вміє військовослужбовець проводити переоцінку стану постраждалого протягом підготовки до етапу Евакуації		
3*	Чи знає військовослужбовець правила використання м'яких, гнучких, жорстких (каркасних) та імпровізованих нош, а також принципи виготовлення імпровізованих нош		
4*	Чи вміє військовослужбовець транспортувати постраждалого на ношах		
5	Чи знає військовослужбовець принципи завантаження постраждалих до евакуаційних транспортних засобів		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		5 (*3)	

19. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим у деяких невідкладних станах”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець, як надавати допомогу при раптовій зупинці кровообігу в дорослих		
2*	Чи вміє військовослужбовець розпізнавати раптову зупинку кровообігу в дорослих		
3*	Чи вміє військовослужбовець проводити серцево-легеневу реанімацію із використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора		
4*	Чи знає військовослужбовець умови та особливості проведення серцево-легеневої реанімації в польових умовах		
5*	Чи знає військовослужбовець порядок надання допомоги при обструкції верхніх дихальних шляхів стороннім тілом		
6*	Чи знає військовослужбовець порядок надання допомоги при утопленні		
7*	Чи вміє військовослужбовець розпізнавати ознаки гострого мозкового інсульту		
8*	Чи вміє військовослужбовець розпізнавати ознаки гострого інфаркту міокарда		
9*	Чи знає військовослужбовець порядок надання допомоги при судомах		
10*	Чи знає військовослужбовець порядок надання допомоги при ураженні електричним струмом		
11	Чи знає військовослужбовець порядок надання допомоги при тепловому ударі		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		11 (*10)	

20. Завдання “Вміти надавати допомогу постраждалим від ураження хімічною зброєю”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4
1*	Чи знає військовослужбовець ознаки можливого застосування хімічної зброї		
2*	Чи знає військовослужбовець правила поведінки в зоні загрози/ураження		
3*	Чи вміє військовослужбовець використовувати засоби індивідуального захисту		
4*	Чи вміє військовослужбовець визначати основні ознаки та симптоми ураження хімічною зброєю		
5	Чи знає військовослужбовець особливості проведення сортування постраждалих внаслідок ураження хімічною зброєю		
6	Чи знає військовослужбовець особливості надання допомоги постраждалим від ураження хімічною зброєю		
7	Чи вміє військовослужбовець надавати допомогу постраждалим від ураження хімічною зброєю		
8*	Чи знає військовослужбовець правила проведення деконтамінації		
9*	Чи вміє військовослужбовець проводити деконтамінацію		
10	Чи знає військовослужбовець основні правила організації пунктів збору та евакуації контамінованих постраждалих		
Загальна кількість елементів, що оцінюються		10 (*6)	

21. Підсумковий лист оцінювання з предмета навчання “Тактична догоспітальна допомога підвищеного рівня”

№ з/п	Елементи, що оцінюються	Максимальна кількість балів	Виконано	Не виконано (оцінено)
1	2	3	4	5
Теоретичні знання				
1	Теоретичне питання відповідно до Теми № 1	8 (*5)		
2	Теоретичне питання відповідно до Теми № 2	5 (*3)		
3	Теоретичне питання відповідно до Теми № 3	2 (*0)		
4	Теоретичне питання відповідно до Теми № 4	7 (*6)		
5	Теоретичне питання відповідно до Теми № 5	7 (*6)		
6	Теоретичне питання відповідно до Теми № 6	4 (*2)		
7	Теоретичне питання відповідно до Теми № 7	5 (*5)		
8	Теоретичне питання відповідно до Теми № 8	5 (*5)		
9	Теоретичне питання відповідно до Теми № 9	7 (*6)		
10	Теоретичне питання відповідно до Теми № 10	1 (*1)		
11	Теоретичне питання відповідно до Теми № 11	5 (*2)		
12	Теоретичне питання відповідно до Теми № 12	6 (*6)		
13	Теоретичне питання відповідно до Теми № 13	1 (*1)		
14	Теоретичне питання відповідно до Теми № 14	5 (*2)		
15	Теоретичне питання відповідно до Теми № 15	2 (*2)		
16	Теоретичне питання відповідно до Теми № 16	3 (*1)		
17	Теоретичне питання відповідно до Теми № 17	4 (*1)		
18	Теоретичне питання відповідно до Теми № 18	3 (*1)		

1	2	3	4	5
19	Теоретичне питання відповідно до Теми № 19	8 (*6)		
20	Теоретичне питання відповідно до Теми № 20	6 (*3)		
Загальна кількість елементів за тему (розділ), що оцінюються		94 (*64)		
Практичні дії (уміння, навички)				
1	Практичне питання відповідно до Теми № 1	0 (*0)		
2	Практичне питання відповідно до Теми № 2	4 (*2)		
3	Практичне питання відповідно до Теми № 3	2 (*2)		
4	Практичне питання відповідно до Теми № 4	2 (*1)		
5	Практичне питання відповідно до Теми № 5	12 (*10)		
6	Практичне питання відповідно до Теми № 6	16 (*13)		
7	Практичне питання відповідно до Теми № 7	7 (*5)		
8	Практичне питання відповідно до Теми № 8	5 (*5)		
9	Практичне питання відповідно до Теми № 9	11 (*9)		
10	Практичне питання відповідно до Теми № 10	2 (*2)		
11	Практичне питання відповідно до Теми № 11	4 (*4)		
12	Практичне питання відповідно до Теми № 12	1 (*1)		
13	Практичне питання відповідно до Теми № 13	5(*3)		
14	Практичне питання відповідно до Теми № 14	2 (*2)		
15	Практичне питання відповідно до Теми № 15	4 (*3)		
16	Практичне питання відповідно до Теми №16	3 (*3)		
17	Практичне питання відповідно до Теми № 17	4 (*4)		

1	2	3	4	5
18	Практичне питання відповідно до Теми № 18	2 (*2)		
19	Практичне питання відповідно до Теми № 19	5 (*4)		
20	Практичне питання відповідно до Теми № 20	5 (*3)		
Загальна кількість елементів за тему (розділ), що оцінюються		96 (*78)		
Загальна кількість елементів		189 (*141)		

22. Таблиця оцінювання підготовки з тактичної догоспітальної допомоги підвищеного рівня/висновок щодо рівня підготовки

Номер розділу	Найменування заходу	Елементи		Оцінка за розділ (тему)
		кількість	%	
1	2	3	4	5
Загальна кількість елементів, за якими здійснено оцінювання (* включаючи критично важливі елементи)		190 (*142)	100	
Елементи, які передбачають оцінювання теоретичних знань:		94 (*64)		
I	Загальна кількість елементів, за якими отримано позитивну оцінку “ВИКОНАНО”			
Елементи, які передбачають оцінювання практичних дій (умінь, навичок)		43 (*30)		
II	Загальна кількість елементів, за якими отримано позитивну оцінку “ВИКОНАНО”			
Оцінка предмета підготовки за навчальний курс підготовки з тактичної догоспітальної допомоги підвищеного рівня				

Примітки:

* – критично важливий елемент (піделемент), виконання якого є обов’язковим;

+ – позначення виконаного елемента (піделемент);

– – позначення невиконаного елемента (піделемент);

0 – позначення елемента, що не оцінювався.

За норматив (вправу, прийом) виставляється оцінка “виконано”, якщо курсант виконав норматив (вправу, прийом) на оцінку не нижче “задовільно”.

Питання (та їх кількість у рамках відповідного предмета підготовки), які виносяться на вихідний контроль для військовослужбовця, визначаються керівником заняття (інструктором) самостійно.

Відмінно	Добре	Задовільно
Якщо перша оцінка не нижче ніж “добре”, а друга – “відмінно”	Якщо перша оцінка не нижче ніж “задовільно”, а друга – не нижче, ніж “добре”	Якщо обидві оцінки не нижче ніж “задовільно” або якщо перша оцінка “незадовільно”, а друга – не нижче ніж “добре”

Тимчасово виконуючий обов’язки
директора Департаменту охорони здоров’я
Міністерства оборони України
майор медичної служби

Дмитро САМОФАЛОВ